

е силна, консервативна, обикновено високостояща в йерархията на циганските групи. Тя има запазени функции, осигурява защита и нормално съществуване на членовете си. Липсата на няколко характеристики сигнализира за протичащ вече процес на промяна. Когато напр. една група престане да се прехранва чрез традиционната си професия и сменя начина си на живот, можем да говорим за начало на адаптация към макрообществото.

Липсата на повечето характеристики обозначава началото на сериозни промени в групата. Ако престане да функционира не само традиционната професия, но е сменен и начина на живот на групата, ако тя няма и собствени органи на властта, ако е нарушена ендогамията и езикът, това в повечето случаи значи, че е възникнало пространство, в което тези характеристики могат да бъдат заменени с нови, взети от околното общество или от други цигански групи.

Когато на мястото на изгубените характеристики са приети тези на макрообществото, това значи, че в циганската група има явна тенденция към акултурация. В други случаи, липсващите характеристики сочат процес, типичен за началото на консолидацията на различни групи в метагрупови общности. Такъв е случаят напр. с части от българските и турските цигани, главно живеещи в градските махали.

Ако липсващите характеристики са много и не се заменят, това може да доведе до маргинализиране в рамките на циганския етнос или в границите на отделната циганска група на отделни по-малки общности и до тяхната аномия. В случай, че в групата липсва която и да е от характеристиките от идеалния хипотетичен модел, може да говорим за загуба на груповата идентификация, за пълна асимиляция на дадената общност или за нейната пълна деградация.

Чрез сравняването на изследваните общности с идеалния модел можем да направим и по-общи изводи за посоката на протичането на етническите процеси в рамките на циганския етнос. Емпиричният материал сочи наличието в България на значителен брой запазени групи, които пазят непокътнати основните си характеристики. Същевременно, трябва да отчетем и наличието на немалък брой групи с нарушени характеристики - както прераснали в метагрупови общности, така и аномирани деградирани части. Важен факт, който специално заслужава да се отбележи е, че и в тези случаи се консервират на някакъв етап начинът на живот и поведението на членовете, като общността